

verwijft, dat den een trof, ook tot den ander te richten.

DR. H. H. K.

Voor Kootwijks scholen.

In hartelijken dank ontvangen. Van den heer J. C. Dondorp, penningw. Coll. van Coll., van Oldenbarneveldstraat 1; van Dr. H. te Weidum, Fr. 5.

Dringend verzoeken wij aan de behoeften van onze scholen te willen gedenken.

DR. J. H. HOUTZAGERS.

Leestafel.

1. TEKST EN UITLEG. Practische verklaring van het Nieuwe Testament door PROF. DR. A. VAN VELTHUIZEN, met medewerking van PROF. DR. J. A. C. VAN LEEUWEN, PROF. DR. J. W. PONT, PROF. DR. J. DE ZWAAN e.a. Te Groningen, bij J. B. Wolters' U. Mij., 1915.

Dit werk, hetwelk PROF. VAN VELTHUIZEN zelf met „tekst en uitleg“ geven van het MARCUS evangelie begonnen is, wordt thans voortgezet door zijn medewerker PROF. VAN LEEUWEN, hoogleraar aan de Rijks-Universiteit te Utrecht, met diens „tekst en uitleg“ van het EVANGELIUM VAN MATTHEUS.

Aan tekst en uitleg laat de N. Ticus, der Utrechtse Universiteit, een korte, maar zeer lezenswaardige INLEIDING voorafgaan.

Hij heeft het daarin eerst over evangelie, daarna over het evangelie van MATTHEUS, zijn inhoud, schrijver en betrekking tot de andere evangelien, en eindelijk geeft hij ruim drie bladzijden literatuur.

Met instemming las ik wat v. LEEUWEN schrijft in deze INLEIDING op p. 6. „De kerk Gods berit in haar H. Schrift „het evangelie“ als een belangrijk onderdeel van het N. T. En wel in viervoudige opteekening. Van ouds heeft men in de kerk deze opteekening beschouwd en verstaan als een eenheid, als „het evangelie“ in viervoudigen vorm. Elk dezer vormen heeft zijn eigen plaats en betekenis in het geheel van den canon; ieder van deze doet een ander licht vallen op den persoon van den Christus“.

Niet minder ben ik het met hem eens als hij daar schrijft: „Iedere poging, om aan de hand der evangelien een „leven van Jezus“ te beschrijven, moet mislukken. Om een dubbele reden. Vooreerst, omdat het leven en werken, de levens-gang en -uitgang van Hem, die het vleesch geworden Woord is, niet valt binnen het kader eener gewoon-menschelijke biographie. En dan ook, omdat de vier „evangelien“ zich hiertoe niet leenen. Zij zijn, zoals reeds Herder terecht opmerkte, geenszins biographien, maar getuigenissen aangaande Jezus als den Christus“.

Ook trof mij, wat ik op p. 12 las: „De overlevering, dat werkelijk de Apostel Mattheus de auteur is van dit werk, kan op zeer goeden grond als juist worden aangemerkt. Zij heeft veel meer vóór zich, dan de in de vorige eeuw vaak verdedigde meening, die echter thans steeds minder voorstanders vindt, dat de naam Mattheus eigenlijk behoort bij een verzameling van „reden van Jezus“, door den schrijver van ons evangelie gebruikt; aan deze bron, in zijn werk opgenomen, zou dan de naam Mattheus zijn verbonden gebleven, die later aan het geheel werd toegevoegd“.

De LITERATUUR eindelijk, die DR. VAN LEEUWEN, als vakman, aan het einde van zijn INLEIDING geeft, zal, al is zij ook niet volledig, theologanten en zelfs theologen bij hun exegetische en ook homiletische studien goede diensten kunnen bewijzen. Zij is bijgehouden, deze literatuur-opgave, tot op onze dagen en houdt rekening met wat op dit gebied ook door roomsche geleerden is gepresteerd.

Uit den TEKST dien PROF. VAN LEEUWEN biedt, meen ik een voorbeeld voor den Grieksch-tekstus receptus te bes